

ΕΘΙΜΑ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ ΣΤΗΝ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ

ΣΑΒΒΑΤΟ ΤΟΥ ΛΑΖΑΡΟΥ: Τα παιδιά γύριζαν στις γειτονιές λέγοντας τα κάλαντα του Λαζάρου. Κρατούσαν στα χέρια τους τριζόνια.

Οι νοικοκυρές έφτιαχναν ψωμάκια, που τους έδιναν το σχήμα του αναστημένου Λάζαρου, για να φιλέψουν τα παιδιά που θα έλεγαν τα κάλαντα του Λαζάρου.

Στη φωτογραφία το τριζόνι και τα Λαζαράκια (φωτο Νιόβη Καμπίτση- Φωτεινάτου)

Ακόμη έφτιαχναν το Λάζαρο, μια ιδιότυπη κατασκευή σε σχήμα σταυρού ντυμένο με μαντίλα και κορδέλες και γραβάτες.

Λαζαρικά κάλαντα από τα Φραγκάτα

Ἡρθ' ο Λάζαρος, ἦρθαν τα Βάγια,

ἦρθε το κλειδί της εβδομάδας,

ἦρθε κι ο υιός της Παναγίας

κι ο Αφέντης μας της μακαρίας.

Μάρθα' ξευρέ το, προϋπαντά το,

σκύβει προσκυνάει και χαιρετά το

.-Που' σουν , Λάζαρε, δεν εφαινόσουν,

που σε κλαίγανε οι αδελφές σου:

-Ἦμουνα στη γη βαθιά χωσμένος

κι από τους νεκρούς απεθαμένος.

Τότ' ο Λάζαρος ευθύς ανέστη

κιαπό τους νεκρούς εμφανερώθη.

Δός μ' αφέντη μου, λίγο νεράκι,

που' ν'τα χείλη μου πικρό φαρμάκι,

γιατί στην Κόλαση πολλά πικράδια

να το ξεύρετε όλοι καθάρια.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ

Τη λέξη «Βάϊο» την έχει πάρει η εκκλησία μας από το Ευαγγέλιο του Ιωάννη (12,121) που σημειώνει, ότι μετά την ανάσταση του Λαζάρου, όταν ο Ιησούς πήγαινε στα Ιεροσόλυμα, «όχλος πολὺς... ἔλαβαν τα Βάϊα των φοινίκων και ἐξήλθον εις ἀπάντησιν αὐτῷ».

Στο νησί μας με τη λέξη «βάγιο», εννοούμε ένα είδος φοίνικα, που βρίσκει κανείς σε πολλά μέρη και σε κήπους και αυλές των σπιτιών.

Τα νέα κλαδιά του φοίνικα, τα κόβουν από τη φοινικιά, στην αρχή της εβδομάδας του Λαζάρου και τα βάζουν στο νερό για να γίνουν εύπλαστα και δροσερά. Με αυτά πλέκουν τους σταυρούς, τα βάγια και τα πλαισιώνουν τα μικρά λιόκλαρα και τα ανοιξιάτικα λουλούδια για να δοθούν στους πιστούς την ημέρα των Βαΐων. Βάζουν μαζί δεντρολίβανο, βιολέτες, βάλσαμο, αλιφασκιά και όλα αυτά τα δένουν με μια λωρίδα φοίνικα στο κάτω μέρος.

Οι ιερείς βάζουν ακόμη, βάγια σε εικόνες και στο διάστιλο σε σχήμα σταυρού από φοίνικα. Επίσης, κρεμούν αστερίσκους και σταυρούς από φοίνικες στο κάτω μέρος των καντηλιών και διακοσμούν τα μανουάλια.

Την Κυριακή των Βαΐων, κατά τη λειτουργία μοιράζονται βάγια στο εκκλησίασμα. Ιδιαίτερα στην Κεφαλονιά την ημέρα αυτή δίνουν στους νιόπαντρους ένα ξεχωριστό βάγιο, το οποίο ονόμαζαν βαγιοφόρα. Είναι στολισμένο πέρα από τα κοινά βάγια και

με κόκκινες διπλές βιολέτες και προσφέρονται στους νιόπαντρους μέσα σ' ένα δίσκο και αυτοί παίρνοντάς το δίνουν χρήματα.

Τα βάγια θεωρούνται ιερά και χρησιμοποιούνται ενάντια στα κακά πνεύματα, στη βασκανία και σε κακές αρρώστιες. Οι νοικοκυρές ρίχνουν φύλλα του βαΐου στα λιβανιστήρια και λιβανίζουν τους χώρους του σπιτιού λέγοντας:

«Όξου αρρώστια, όξου κακό
σε κυνηγάει το βάγιο του Λαζάρου
το διαβασμένο το ευλογημένο...»

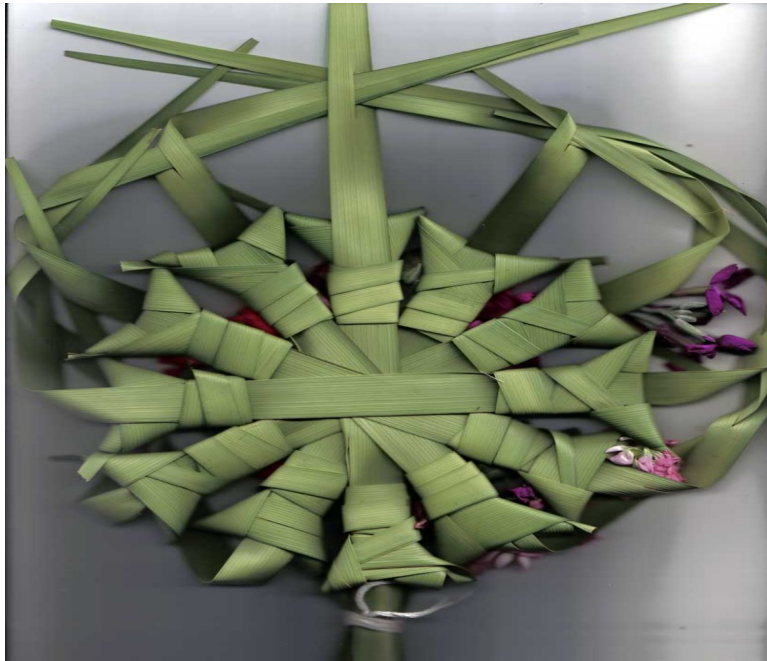
Στα φαγητά του τραπεζιού (που είναι ακόμη Σαρακοστή) η εκκλησία επιτρέπει το ψάρι. Είτε μπακαλιάρο σκορδαλιά (όπως του Ευαγγελισμού) είτε κοφισόπιτα ή τρώμε κολιούς.

Βέβαια, επειδή τη Δευτέρα αρχίζει μεγάλη νηστεία, τρώμε λαίμαργα και «βαρυστομαχιάζουμε», και πολλοί τραγουδούν το παροιμιακό τετράστιχο.

« Βάγια, βάγια των βαγιώνε
τρώνε ψάρι και κολιό,
κι ως την άλλη Κυριακή
με το κόκκινο αυγό.»

Κατασκευή Βάγιου

Φωτο.:ε kefalonia

Βάγια στα Βαλσαμάτα

Φωτο.: Voutosprees

Ο ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ

Από αυτόν τον εσπερινό αρχίζει βασικά η Μεγάλη Εβδομάδα. Οι ιερείς φορούν πένθιμα άμφια. Παλαιότερα κάλυπταν τα μανουάλια με μελανά ή μωβ υφάσματα, και κάλυπταν τις εικόνες, άφηναν δε μόνο ακάλυπτο το πρόσωπο.

ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Η όλη πορεία προς τη Μεγάλη εβδομάδα, δηλαδή οι πενήντα μέρες που μεσολαβούν , προβάλλονται με το εξής αίνιγμα: “Τριαντάφυλλο εφτάφυλλο εφτά φορές εφτάφυλλο και μέσα από το εφτάφυλλο βγαίνει το τριαντάφυλλο”.

Είναι η εβδομάδα των Παθών του Κυρίου και ο λαός μας έχει ονοματίσει την κάθε μέρα, ανάλογα με τα συμβάντα του μαρτυρίου του Χριστού.

«Μεγάλη Δευτέρα -Μεγάλ’ ημέρα

Μεγάλη Τρίτη – Μεγάλη κρίση

Μεγάλη Τετάρτη – Μεγάλο σκοτάδι

Μεγάλη Πέμπτη –Δάκρυο πέφτει

Μεγάλη Παρασκευή –Θλίψη πολλή

Μεγάλο Σάββατο –Χαρές γιομάτο

Μεγάλη λαμπρή –Χάσκα-μπούκα αυγό κι αρνί».

ΜΕΓΑΛΗ ΤΡΙΤΗ

Στις εκκλησίες ψάλλεται η ακολουθία του Νυμφίου και το Τροπάριο της Κασσιανής με ιδιαίτερο κεφαλληνιακό ιδίωμα.

ΜΕΓΑΛΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

Πηγαίνουμε στην εκκλησία για το μυστήριο του Ευχελαίου. Οι γυναίκες είχαν παλιά μαζί τους μια λεκανίτσα με αλεύρι και επτά κεριά (όσα τα Ευαγγέλια γι’ αυτό το μυστήριο). Αναβαν το κάθε κεριό όταν λεγόταν το Ευαγγέλιο. Ύστερα μετά το πέρας του μυστηρίου, “έπαιρναν” το αλεύρι και έκαναν πρόσφορο και το πήγαιναν στην εκκλησία ή το χρησιμοποιούσαν όταν έκαναν ευχέλαιο στο σπίτι τους.

ΜΕΓΑΛΗ ΠΕΜΠΤΗ

Την ημέρα αυτή (τα χαράματα) πρώτα μεταλάβαιναν την “Θεία Κοινωνία” και μετά έβαφαν τα αυγά γύρω στις δώδεκα το μεσημέρι. Ακόμη αποδίδονται πολλές θετικές ιδιότητες στο πρώτο βαμμένο αυγό, όπως ότι σταματά το χαλάζι όταν το βγάλουν έξω την ώρα που γίνεται αυτή η θεομηνία. Σε πολλά μέρη του νησιού, και όχι μόνο αποτυπώνουν οι νοικοκυρές με τη βοήθεια των ανθών, πάνω στα αυγά διάφορα σχήματα. Τα αυγά βάφονται ακόμη και σήμερα με πορφύρα, ένα χορτάρι της θάλασσας που βγάζει κόκκινο χρώμα.

Οι γυναίκες δεν σαρώνανε από τη Μεγάλη Πέμπτη μέχρι το Μεγάλο Σάββατο, κι αν σαρώνανε δεν πετούσαν τα σκουπίδια έξω, τα κρατούσαν και τα πέταγαν αφού ήθελε πέσει πρώτα το κομμάτι.

Το απόγευμα φτιάχνανε τα μπουρμπουρέλια ή κουκαλιστήρια, δηλαδή (καβουρντίζανε κουκιά και ρεβίθια και κατά το διάβασμα των 12 Ευαγγελίων, τα παιδιά ιδιαιτέρως τα τρώγανε για να μην αποκοιμηθούνε.

Το βράδυ την ώρα που ψάλλονται τα δώδεκα Ευαγγέλια, οι κοπέλες έκαναν τα φυλακτά με τις κλωστές. Είχαν ένα μέτρο κλωστή μπλε και έκαναν κόμπο κάθε φορά που λεγόταν ένα Ευαγγέλιο. Την άλλη μέρα έβαζαν αυτή την κλωστή σε μια ανθισμένη αγραπιδιά(άγρια αχλάδιά), για να παίρνει τις αρρώστιες. Σ' άλλες περιπτώσεις οι κλωστές ήταν 12 όσα και τα Ευαγγέλια και με διαφορετικά χρώματα και ήταν όλες μαζί. Σε κάθε Ευαγγέλιο δένανε τρεις κόμπους και λέγανε: «Δένω τον τάδε μαζί μου, τη σκέψη, την καρδιά, την ψυχή του. Να μ' αγαπά και να' ναι πάντα δικός μου». Το λέγανε τρεις φορές. Μετά όλες τις κλωστές τις δένανε μαζί και τσι βάζανε σ' ένα φυλαχτό και το 'χανε πάντα πάνω τους.

Η Μεγάλη Πέμπτη μαζί με την Μεγάλη Παρασκευή ήταν από παλιά οι ιερότερες μέρες αυτής της εβδομάδας. Ωστόσο, την Μεγάλη Πέμπτη καταλύεται το λάδι και τα φαγητά είναι χορταρικά, αγκινάρες και χλωρά κουκιά.

Το κάψιμο του Ιούδα στα Λουρδάτα

Στην περιοχή των Λουρδάτων τα παιδιά φτιάχνουν το αχυρένιο ανδρείκελο που το ονομάζουν «Ιούδας» σε ένα πλάτωμα του χωριού, και αφού το φτιάξουν τον μεταφέρουν και τον κρεμούν, στον Πλάτανο, και το καίνε. Βέβαια, παλιά χρόνια η μεταφορά γινόταν με ένα γαϊδούρι, στα σημερινά γίνεται με αγροτικό όχημα. Παλαιότερα, όταν γινόταν η μεταφορά κατά την οποία γινόταν και διαπόμπευση του «Ιούδα» πάνω στο γαϊδούρι, τον τοποθετούσαν ανάποδα, δηλαδή να κοιτά τον πισινό του ζώου και τον μούντζωναν. Το έθιμο του Ιούδα στα Λουρδάτα είναι «αγγλικής προέλευσης», μάλιστα γίνεται τη Νέα (Νια) Δευτέρα.

Το Κάψιμο του Ιούδα στα Μονοπολάτα

Το βράδυ της Μεγάλης Παρασκευής κατά τις 12 μ.μ. να ξημερώνει Μ. Σάββατο έκαιγε στην πλατεία της εκκλησίας μεγάλη φωτιά. Το έθιμο της φωτιάς είναι πολύ παλιό και διατηρείται μέχρι σήμερα. Η φωτιά εκτός απ' ότι ζεσταίνει τα

παιδιά και τους μεγάλους που ξενοχτούσαν, συμβολίζει εκείνη που είχαν ανάψει οι Ιουδαίοι στην αυλή του Καϊάφα για να ζεσταθούν και στην οποία παρευρίσκετο και ο μαθητής του Χριστού Πέτρος «... ανθρακιάν πεποιηκότες ότι ψύχος ην και εθερμαίνοντο...» (Ιωάννης 1η στ. 18). Πάνω στο έθιμο της φωτιάς μετά το 1953 πρόσθεσα, οι Μονοπολάδες και το ομοίωμα του Ιούδα.

Εντυπωσιακό ήταν το μάζεμα των ξύλων. Τα παιδιά μάζευαν ξύλα και τροφοδοτούσαν τη φωτιά. Ο καθένας έδινε ότι μπορούσε από κληματόβεργες έως χοντρά ξύλα. Πάνω στην κορυφή του σωρού των ξύλων, έβαζαν και ακόμη βάζουν το ομοίωμα του Ιούδα και το καίνε.

Το κάψιμο του Ιούδα.

ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ :

Δεν έκανε να καρφώσουν τίποτα, ούτε να βγάλουν αίμα. Δεν έμπαζαν νερό στο σπίτι, ή, αν είχαν το έχουν την επόμενη μέρα. Δεν έκανε να ανάψουν φωτιά, ούτε μαγείρευαν, ούτε γενικά έκαναν δουλειές.

Το πρωί αφού προσκυνούσαν τον Εσταυρωμένο, έπιναν λίγο ξύδι. Αφού τελείωνε η λειτουργία, γύριζαν σπίτι και τότε έστρωναν τα κρεβάτια τους : ήταν έθιμο να μην τα στρώνουν προτού στρωθεί το κρεβάτι του Χριστού. Επίσης πήγαιναν στα νεκροταφεία για να ανάψουν τα καντήλια και να λιβανίσουν. Έμεναν όλη μέρα νηστικοί και το βράδυ μόνο έτρωγαν αντίδωρο.

Ο Επιτάφιος στολιζόταν συνήθως το μεσημέρι από γυναίκες. Προηγουμένως είχαν μαζευτεί άνθη από λεμονιές και πορτοκαλιές και κάθε είδους λουλούδια από τα παιδιά που γύριζαν όλα τα σπίτια στα χωριά.

Κατά τη διάρκεια της Ακολουθίας του Επιταφίου, ανάβαν κεριά, ένα σε κάθε γωνία του. Από το πρώτο κεριό που αναβόταν, έπαιρναν ένα κομμάτι για το σπίτι διότι το θεωρούσαν καλό. Με τα άνθη του επιταφίου έκαναν φυλαχτό.

Επιτάφιος Αγίου Νικολάου Μηνιατών, Ληξούρι, φωτο: Γεράσιμος Γαλανός

Ο ΘΡΗΝΟΣ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ

Το τραγούδι της Μεγάλης Παρασκευής, θρηνεί έμμεσα ακολουθώντας τη διήγηση των Ευαγγελίων, την ανθρώπινη τύχη του Χριστού από τη σύλληψή του έως το σταυρικό θάνατο και του συμπαραστέκεται η τραγική Μητέρα του.

Σήμερον μαύρος ουρανός, σήμερον μαύρη μέρα
σήμερον όλοι θλίβονται και τα βουνά λυπόνται.
Σήμερον έβαλα βουλή οι άνομοι Εβραίοι
οι άνομοι και τα σκυλιά και οι τρεις κατηραμένοι
για να σταυρώσουν το Χριστό των Πάντων Βασιλέα.
Ο Κύριος ηθέλησε να μπει σε περιβόλι
να κάμει δείπνο μυστικό για να τον λάβουν όλοι.
Η Παναγιά η Δέσποινα καθόταν μοναχή της
τας προσευχάς της έκανε για το Μονογενή της
φωνή εξήλθε εξ' ουρανού και απ' αρχαγγέλου στόμα.
Σώσων κυρά τας προσευχάς, σώσων και τας μετάνοιας
και τον υιό σου πιάσανε και σαν ληστή τον πάνε
και στου Πιλάτου την αυλή εκεί τον τυραννάνε.
Φτιάξε καρφιά, φτιάξε καρφιά, φτιάξε τρία περόνια

κι εκείνος ο παράνομος βαρεί και φτιάνει πέντε.
Συ Φαραέ που τα' φτιαξες εσύ να μας διδάξεις.
Τα δυο βάρτε στα πόδια του και τα' άλλα δυό στα χέρια
το πέμπτο το φαρμακερό, βάρτε το στην καρδιά του
να στάξει αίμα και νερό να λιγωθεί η καρδιά του.
Η Παναγιά σαν τα' άκουσε έπεσε και λιγώθει
σταμινιά νερό της έριχναν τρία κανάτια μόσχο
και τρία νεροδόσταμνα για να της έρθει ο νους της.
Μα σαν της ήρθε ο λογισμός, μα σαν της ήρθε ο νους της
ζητά μαχαίρι να σφαεί, φωτιά να πάει να πέσει,
ζητά γκρεμό να γκρεμιστεί για το Μονογένη της.
Όσοι αγαπάτε το Χριστό κι όσοι τον προσκυνάτε.
Όλοι ακολουθήσετε να πάμε να τον βρούμε.
Δεν ακολούθησε κανείς μονάχα τρεις Παρθένες
η Μάρθα - η Μαгдаληνή και του Λαζάρου η μάνα,
του Ιακώβου η αδερφή και οι τέσσερες αντάμα,
πήραν τη στράτα, το στρατί το μονοπάτι.
Το μονοπάτι τσ' έβγαλε μες του Ληστή την πόρτα,
άνοιξε πόρτα του Ληστή και πόρτα του Πιλάτου
κι η πόρτα από το φόβο της άνοιξε μοναχή της.
Κοιτά δεξιά, κοιτά ζερβά κανέναν δεν ηγλέπει.
Κοιτά και δεξιότερα βλέπει τον Αϊ Γιάννη.
Αφέντη μ' Αϊ Γιάννη μου και Βαπτιστή του γιου μου,
Μην είδες τον υγιόκα μου και σε διδάσκαλό σου.
Δεν έχω στόμα να σου πω, γλώσσα να σου μιλήσω.
Δεν έχω χεροκάλαμο για να σου τον εδείξω.
Βλέπεις εκείνον το γυμνό τον παραπονεμένο
όπου φορεί πουκάμισο στο αίμα βουτηγμένο
όπου φορεί στην κεφαλή αγκάθινο στεφάνι
εκείνος είναι ο γιόκας σου και με διδάσκαλός μου.
Η Παναγιά πλησίασε γλυκά τον ερωτούσε
δεν μου μιλάς παιδάκι μου δεν μου μιλάς παιδί μου
τι να σου πω μανούλα μου που διάφορο δεν έχεις
κοντά στο Μέγα Σάββατο κοντά στο μεσονύκτι
που θα λαλήσει ο πετεινός σημαίνουν τα επουράνια,
σημαίνει κι η Αγία Σοφιά με τις χρυσές καμπάνες.
Όποιος το ακούει σώζεται και όποιος το λέει αγιάζει
και όποιος το καλοσκεφτεί Παράδεισο θα λάβει.

Παράδεισο και λίβανο από τον Άγιο τάφο.
Κάτω στα Ιεροσόλυμα και στου Χριστού τον τάφο
εκεί δεντρί δεν ήτανε δεντρί εμφανερώθη
στην κορυφή ήταν ο Χριστός και στα κλαδιά οι Αγγέλοι
και μέσα στα χαμόκλαδα ήταν οι μάρτυρές του
που μαρτυρούσαν και έλεγαν για του Χριστού τα Πάθη
για του Χριστού τ' αφέντη μας Και του Μονογενή μας
που έχυσε το αίμα του για πινομή δική μας.

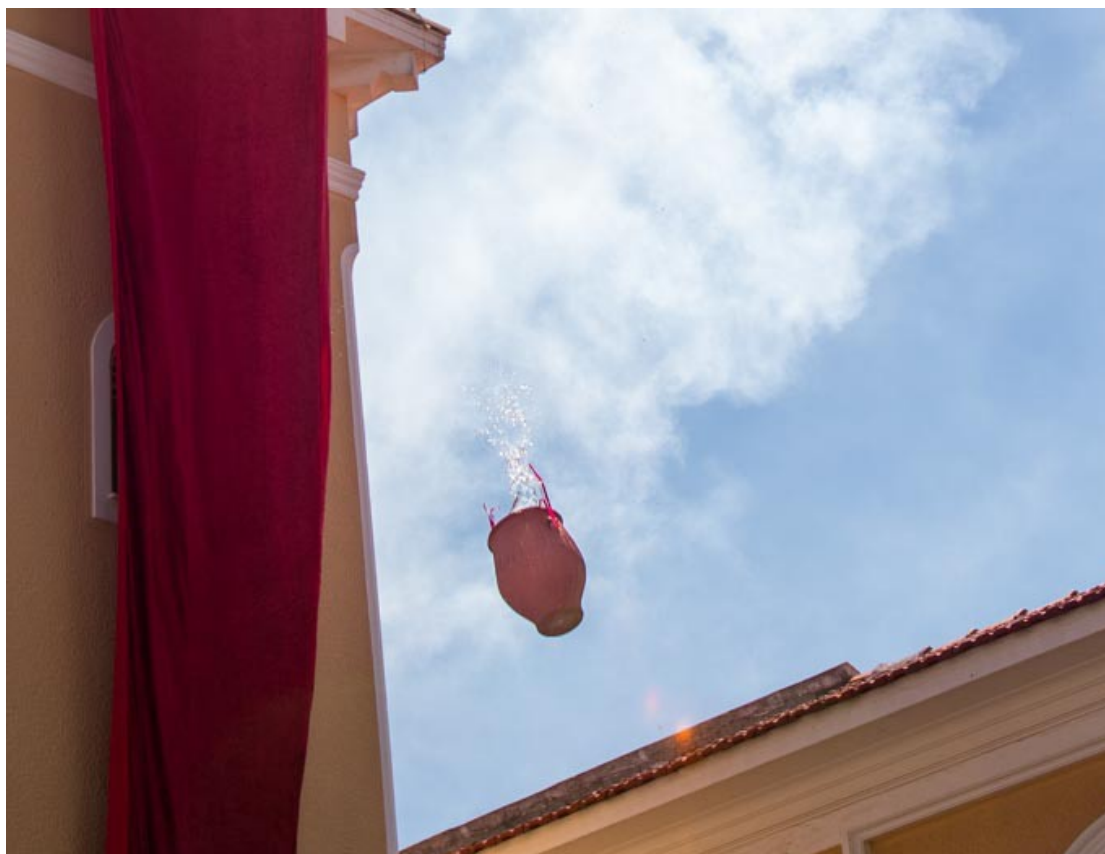
ΜΕΓΑΛΟ ΣΑΒΒΑΤΟ

Το έθιμο “Το σπάσιμο της στάμνας”

Πρόκειται για έθιμο του νησιού μας με αρχαιοελληνικές ρίζες και με σπουδαίες αναφορές στον ορθόδοξο Ελληνικό Χριστιανικό εθιμικό βίο, εκτελώντας και υπηρετώντας ως πράξη χαράς και τρόπου την εκκλησιαστική φράση από το τροπάριο της Μεγάλης Παρασκευής (« Σὺ δε Κύριε ἀνάστησόν με, ἵνα συντρίψω αὐτούς ὡς σκεύη κεραμέως»). Το έθιμο διατηρήθηκε σε όλα τα νησιά των Επτανήσων, ιδίως κατά την περίοδο της Βενετοκρατίας, κατηγορήθηκε λανθασμένα ως ξενόφερτο από τη Δύση, επειδή παρόμοια έθιμα με αναπαραστάσεις θορυβώδεις έχουν και οι Καθολικοί. Το έθιμο ελάττωσε κατά τον 20ο αιώνα την κοινωνική και θρησκευτική τέλεσή του, ενώ διατηρείται αδιαλείπτως από παλιά στο Μοναστήρι της Άτρου στον Ελειό και στην εκκλησία της Αγίας Παρασκευής στα Μονοπολάτα με τον εθιμικό τίτλο «Το κομμάτι», καθώς υπάρχουν αναφορές για τη τέλεσή του και σε άλλους ναούς του νησιού μας.

Αναφέρεται σε παλιά γραπτή μαρτυρία από ξένο περιηγητή στο νησί μας το 1829 « Το μέγα Σάββατον όταν ψάλλεται εις την Εκκλησίαν το ανάστα ο Θεός, ρίπτουσιν έξω των οίκων αγγεία ακέραια ή ημίθραυστα. Δεν διαβαίνουνσιν επάνω των συντριμμάτων, αλλά τα μετατοπίζουνσιν, αν πρέπη αναγκαίως να διέλθωσιν εκείθεν».

Τον έθιμο αναβιώνει στις μέρες μας στην εκκλησία του Αγίου Σπυρίδωνα στο Λιθόστρωτο το Μ. Σάββατο το πρωί.

ΠΗΓΗ: Κ.Ε.ΔΗ.ΚΕ

Η ΑΝΑΣΤΑΣΗ

Στην Κεφαλονιά, η Ανάσταση τα παλιά χρόνια δεν γινόταν ποτέ Μ. Σάββατο το βράδυ. Οι τελετές στις κεντρικές πλατείες Αργοστολίου και Ληξουρίου, που επικράτησαν τον 20ό αιώνα, είναι άσχετες με τα έθιμα του τόπου. Στις μέρες μας όμως έχει κυριαρχήσει η τέλεση της Ανάστασης στην αλλαγή της μέρας, το βράδυ του Σαββάτου. Η αναστάσιμη ακολουθία αρχίζει περίπου στις 23:00.

Λίγα λεπτά πριν από τα μεσάνυχτα, ξεκινάει η πομπή από την εκκλησία με προορισμό την κεντρική πλατεία του Αργοστολίου. Το Αναστάσιμο Ευαγγέλιο αναγιγνώσκεται ολόκληρο στην ανακαινισμένη πλατεία, ενώ τα μεσάνυχτα ακριβώς με την πρώτη λέξη του παπά “Χριστός Ανέστη”, αρχίζουν ως ξέσπασμα χαράς και εκτοξεύονται εκατοντάδες βεγγαλικά, όπως επιβάλλει το έθιμο.

Μετά το τέλος της Αναστάσιμης Ακολουθίας, οι πιστοί επιστρέφουν στα σπίτια τους με το νέο φως, αυτό που μοιράστηκε κατά το «δεύτε λάβετε φως...». Επικρατεί η συνήθεια κατά την είσοδο στο σπίτι να χαράσσεται με τον καπνό από το κερι το σύμβολο του σταυρού στο κατώφλι. Αυτό σηματοδοτεί μια νέα αρχή, την αρχή της εποχής μετά την Ανάσταση του Χριστού. Οι περισσότεροι διατηρούν το φως λίγη ώρα μέσα στο σπίτι, ενώ αρκετοί ανάβουν με αυτό καντήλια, τα οποία συντηρούν ακόμη και ολόκληρο τον χρόνο...

Το Πάσχα είναι σημαντική και όμορφη γιορτή για τους Έλληνες. Στην Κεφαλλονιά την ημέρα αυτή ψήνονται αρνιά και τρώγονται τα κόκκινα αυγά. Παλαιότερα έψηναν το κρέας το οποίο είχαν τοποθετήσει πάνω σε κληματόβεργες μέσα στο ταψί, στο φούρνο του σπιτιού. Απαραίτητα πρέπει να υπάρχει στο τραπέζι η Λαμπροκουλούρα

ή Λαμπρόψωμο, παλαιότερα οι νοικοκυρές την έψεναν την Μ. Πέμπτη τώρα την “ετοιμάζουν”, την ψένουν οι φούρνοι το Μεγάλο Σάββατο.

Το ψωμί της ημέρας αυτής είναι διακοσμημένο με το σχήμα του Σταυρού και μ’ ένα κόκκινο αυγό στο κέντρο. Το κόκκινο θεωρείται βασιλικό χρώμα.

Οι ναοί στολίζονται με κλαδιά φοίνικα (σύμβολο νίκης πάνω στο θάνατο) και φτιάχνονται τα βάγια, μικροί σταυροί από φύλλα φοίνικα μαζί με κλαδιά ελιάς (σύμβολο ειρήνης), δάφνη (σύμβολο νίκης), δεντρολίβανο (συμβολίζει την ανάμνηση, και από κάποιο φαρμακευτικό βοτάνι όπως φασκόμηλο (σύμβολο σωτηρίας).

Το κερι από την Ανάσταση που μ’ αυτό φέρνουμε το άγιο φως στο σπίτι, σημαδεύουμε με το σημείο του σταυρού την εξώπορτα (το πάνω μέρος της Κύριας Πόρτας) για να μην μπορεί στο σπίτι να μπει το κακό. Το κερι της Λαμπρής έπειτα το κρατούμε ως πολύτιμο φυλαχτό για κάθε μας εμπόδιο.

Την ημέρα του Πάσχα, της Λαμπρής όπως καλύτερα λέγεται διασκεδάζουμε και γλεντάμε για να χαρούμε την Ανάσταση του Κυρίου, τη νίκη της ζωής. Στο χωριό, Αγία Ειρήνη, της περιοχής των Πρόννων Κεφαλληνίας, οι κάτοικοι από παλιά χορεύουν γύρω από την εκκλησία και περνούσαν από μέσα. Είναι ένα έθιμο που δε το συναντάμε αλλού στο νησί μας.

ΝΙΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Η εβδομάδα μετά το Πάσχα καλείται Νέα ή Νιά από τους Κεφαλονίτες. Είναι χαρούμενη και όλοι ανταλλάσσουν τις ευχές: «Χριστός Ανέστη», «Αληθώς Ανέστη».

Οι επιτρόποι της κάθε εκκλησιάς πήγαιναν στα σπίτια του χωριού, για να τους δώσουν οι ενορίτες αυγά ώστε να τα βάψουν για το Πάσχα. Αυτά τα μοίραζαν τη Νια Δευτέρα στα πανηγύρια που έκαναν τα ξωκλήσια του χωριού .

Να έχουμε όλοι ένα υπέροχο Πάσχα, με υγεία, προσωπική και οικογενειακή ευτυχία.

Το μήνυμα της Ανάστασης του Χριστού ν'αγγίζει κάθε ανθρώπινη καρδιά.

Και του χρόνου να γιορτάσουμε όλοι μαζί, υγιείς και χαρούμενοι τηρώντας αά τα υπέροχα πασχαλινά έθιμα του τόπου μας.

ΚΑΛΟ ΠΑΣΧΑ!

ΚΑΛΗ ΑΝΑΣΤΑΣΗ!

Καλομοίρα Λιπιάτου, δασκάλα Γ'τάξης

ΠΗΓΕΣ:

Γαλανός Γεράσιμος: Τα έθιμα των ημερών του Πάσχα στην Κεφαλονιά.

Γαλανός Γεράσιμος: Το κάψιμο του Ιούδα.

Γαλανός Γεράσιμος: Οι Επιτάφιοι της Κεφαλονιάς -Γιατί είναι μοναδικός του Αγ. Νικολάου Μηνιατών στο Ληξούρι.

Λουκάτος Δημήτριος: Πασχαλινά και της Άνοιξης.

ΚΕΦΑΛΟΝΙΤΙΣ: Πασχαλινά Κεφαλονίτικα Έθιμα.

Ekefalonia

Κ.Ε.ΔΗ.ΚΕ

www.lourdass.gr